

**STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ
A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE**

Prodej alkoholických nápojů prostřednictvím internetu

Únor 2025

Alkoholické nápoje jsou potraviny, a tudíž se na ně vztahují obecné požadavky, jako na ostatní potraviny s tím, že pro lihoviny jsou stanoveny i některé požadavky zvláštní.

Obecné požadavky a povinnosti týkající se internetového prodeje najdete v příručce SZPI „Prodej potravin na internetu – základní požadavky na provozovatele potravinářského podniku“, která je dostupná na webu SZPI www.szpi.gov.cz v rubrice Internetový prodej.

Cílem tohoto materiálu je shrnout právní předpisy a vysvětlit zjednodušenou a srozumitelnou formu speciální požadavky a zvláštnosti týkající se alkoholických nápojů.

Jedná o stávající názor SZPI, který má za cíl přispět správnému fungování internetového prodeje lihovin, ale nemá za cíl obsáhnout všechny povinnosti provozovatelů potravinářských podniků.

Obsah

- 1. Právní předpisy týkající se alkoholických nápojů**
- 2. Rozlišování a druhy alkoholických nápojů**
- 3. Speciální povinnosti a požadavky týkající se alkoholických nápojů obecně, včetně lihovin**
 - **3.1. ZÁKAZ PRODEJE ALKOHOLU OSOBÁM MLADŠÍM 18 LET**
 - **3.2. SPECIFIKA OZNAČOVÁNÍ ALKOHOLICKÝCH NÁPOJŮ**
- 4. Speciální povinnosti a požadavky týkající se lihovin**
 - **4.1. KONCESE**
 - **4.2. OCHRANA NÁZVŮ LIHOVIN A ZEMĚPISNÝCH OZNAČENÍ LIHOVIN**
 - **4.3. DŮLEŽITÉ POVINNOSTI ZE ZÁKONA O POVINNÉM ZNAČENÍ LIHU**
tj. zákona č. 307/2013 Sb. (značení kolky, povinnosti při nákupu a prodeji lihu aj. povinnosti)

1. Právní předpisy týkající se alkoholických nápojů

Právní předpisy ČR

- **Zákon č. 110/1997 Sb.**, o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 110/1997 Sb.“);
- **Vyhláška č. 248/2018 Sb.**, o požadavcích na nápoje, kvasný ocet a droždí, ve znění pozdějších předpisů;
- **Zákon č. 353/2003 Sb.**, o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů;
- **Zákon č. 61/1997 Sb.**, o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona České národní rady č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů;
- **Zákon č. 307/2013 Sb.**, o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o povinném značení lihu“);
- **Vyhláška č. 334/2013 Sb.**, k provedení některých ustanovení zákona o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů;
- **Zákon č. 455/1991 Sb.**, o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“);
- **Vyhláška č. 417/2016 Sb.**, o některých způsobech označování potravin, ve znění pozdějších předpisů;
- **Zákon č. 65/2017 Sb.**, o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 65/2017 Sb.“);

Právní předpisy EU

Jakost a označování lihovin

- **Nařízení (EU) 2019/787** o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008, v platném znění (dále jen „nařízení (EU) 2019/787“ nebo „nařízení na lihoviny“);

Platí pro lihoviny vyrobené od 25. května 2021. Dle přechodných ustanovení obsažených v čl. 50 tohoto nařízení mimo jiné platí, že lihoviny, které nesplňují požadavky tohoto nařízení, ale které splňují požadavky nařízení (ES) č. 110/2008 a byly vyrobeny před 25. květnem 2021, mohou být i nadále uváděny na trh až do vyčerpání zásob a bez ohledu na odstavec 1 tohoto článku mohou být lihoviny, jejichž popis, obchodní úprava nebo označení nejsou v souladu s články 21 a 36 tohoto nařízení, ale jsou v souladu s články 16 a 23 nařízení (ES) č. 110/2008 a byly označeny před 8. červnem 2019, i nadále uváděny na trh až do vyčerpání zásob.

- **Nařízení (EU) 2024/1143** o zeměpisných označeních pro víno, lihoviny a zemědělské produkty, jakož i zaručené tradiční speciality, a o nepovinných údajích o jakosti pro zemědělské produkty, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, (EU) 2019/787 a (EU) 2019/1753 a zrušuje nařízení (EU) č. 1151/2012 (dále jen „nařízení (EU) 2024/1143“)

Hygiena, aditivní látky, aroma a kontaminanty

- **Nařízení (ES) č. 852/2004** o hygieně potravin, v platném znění;
- **Nařízení (ES) č. 1333/2008** o potravinářských přídatných látkách, v platném znění;

- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1334/2008** o aromatech a některých složkách potravin s aromatickými vlastnostmi pro použití v potravinách nebo na jejich povrchu a o změně nařízení Rady (EHS) č. 1601/91, nařízení (ES) č. 2232/96 a č. 110/2008 a směrnice 2000/13/ES, v platném znění;
- **Nařízení Komise (EU) 2023/915** o maximálních limitech některých kontaminujících látek v potravinách a o zrušení nařízení (ES) č. 1881/2006, v platném znění;
- **Doporučení Komise (EU) č. 2016/22** o prevenci a snížení kontaminace lihovin z peckovin a lihovin z výlisků peckovin ethylkarbamátem a o zrušení doporučení 2010/133/EU;

Označování

- **Nařízení (EU) č. 1169/2011** o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, v platném znění;
- **Nařízení (ES) č. 1924/2006** o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin, v platném znění;

2. Rozlišování a druhy alkoholických nápojů

Alkoholické nápoje se rozlišují dle obsahu alkoholu:

- alkoholické nápoje jiné než lihoviny (od více než 0,5 % do 15 % obj. alkoholu)
 - pivo a nápoje na bázi piva, ovocná vína, ostatní vína, cidr, perry a medovina, vína, burčák a částečně zkvašený hroznový mošt a ostatní alkoholické nápoje (tj. nápoje obsahující více než 1,2 % objemových, ale zároveň méně než 15 % objemových etanolu, kromě vaječného likéru podle nařízení o lihovinách, piva, nápojů na bázi piva, ovocného vína, ostatního vína, cidru, perry, medoviny, dezertní medoviny, rýžového vína neboli saké, vína, burčáku a částečně zkvašeného hroznového moštu).
- lihoviny (od 15 % obj. alkoholu).
 - Lihoviny definuje článek 2 nařízení na lihoviny (EU) 2019/787, kdy se pro účely tohoto nařízení „lihovinou“ rozumí alkoholický nápoj, který je určen k lidské spotřebě, má určité organoleptické vlastnosti a má minimální obsah alkoholu 15 % objemových, s výjimkou lihovin, které splňují požadavky stanovené pro kategorii 39 přílohy I.
 - Další požadavky a způsoby výroby jsou definovány v písmenech d) až f) článku 2.

Výjimky tvoří některé speciální produkty, jako je např. alkoholizované víno nebo medovina nebo meziprodukty, které mohou mít obsah alkoholu vyšší než 15 %, ale nejsou lihovinou nebo naopak vaječný likér (advocaat nebo avocat nebo advokat), který může mít i 14% alkoholu, ale přesto je lihovinou.

Nápoje s obsahem alkoholu nejvýše 0,5 % obj. se dle vyhlášky č. 248/2018 Sb., o požadavcích na nápoje, kvasný ocet a droždí považují za nealkoholické nápoje. Jedná se ale o neharmonizovanou sféru a v jiném členském státě mohou být považovány za nápoje alkoholické.

Dalším důležitým rozlišovacím znakem je zařazení dle kódů kombinované nomenklatury. Lih a lihoviny spadají pod kódy KN 2207 a 2208. Za lih nebo lihoviny se nepovažují nápoje zařazené pod kódy KN 2203, 2204, 2205, 2206.

Rozlišování výše uvedených druhů je důležité, neboť pro lihoviny platí přísnější požadavky.

3. Speciální povinnosti a požadavky týkající se alkoholických nápojů obecně

3.1. PRODEJ ALKOHOLU OSOBÁM MLADŠÍM 18 LET

SZPI má kompetenci kontrolovat dodržování podmínek při prodeji alkoholických nápojů prostřednictvím prostředků komunikace na dálku, tj. povinnosti v § 15 odst. 1 až 3 zákona č. 65/2017 Sb. a provádět další činnosti svěřené SZPI dle tohoto zákona.

Požadavky stanovené v § 15 zákona č. 65/2017 Sb. jsou následující:

- Alkoholické nápoje lze prodávat prostřednictvím prostředku komunikace na dálku, **pokud je vyloučen jejich prodej osobám mladším 18 let.**
- Prodejce alkoholických nápojů prostřednictvím prostředku komunikace na dálku je povinen před prodejem alkoholických nápojů spotřebitele **informovat o zákazu prodeje** osobám mladším 18 let zjevně viditelným textem způsobem přiměřeným možnostem prostředku komunikace na dálku.
- Prodejce alkoholických nápojů prostřednictvím prostředku komunikace na dálku je povinen uvést v místě nabídky prodeje alkoholických nápojů své jméno, adresu sídla a identifikační číslo osoby.

Co by měl provozovatel udělat, aby byl vyloučen prodej alkoholických nápojů osobám mladším 18 let

- V případě převzetí zásilky přímo na provozovně, musí prodávající ověřit věk osoby přebírající zásilku kontrolou průkazu totožnosti.
- Pokud bude alkoholický nápoj doručován, musí být zajištěno, aby se zásilka nedostala k osobě mladší 18 let.
- Oproti tabákovým výrobkům není právními předpisy stanoveno, jak má být ověřen věk nakupujícího.
- Způsob, jakým prodejce zajistí, aby se alkoholické nápoje nedostaly k osobám mladším 18 let, si v současné době volí sám, na rozdíl od internetových stránek, na kterých jsou nabízeny tabákové výrobky.
- Součástí internetových stránek může být systém na ověření věku, např. systém MojeID, bankovní identita atp.
- Zvolení možnosti spotřebitelem „je mi více než 18 let“ nebo „vepsání data narození“ není považováno ze objektivní systém ověření věku.
- Bez ohledu na skutečnost, zda je či není součástí prodeje na dálku systém na ověření věku, je nutné, aby bylo i při doručení zásilky zajištěno, že nedojde k převzetí zboží nezletilou osobou (např. smluvně s doručovací společností). Je například vhodné do smlouvy s dopravcem dát, aby dopravce věk ověřil a v případě, že tak neučiní, jaké bude mít ze strany provozovatele e-shopu sankce za to, že věk neověřil. Kontrolovanou osobou totiž pro SZPI zůstává provozovatel e-shopu.

SZPI za pomoci kontrolních nákupů ověřuje dodržování tohoto požadavku i ve fázi předávání zásilek přímo spotřebiteli.

3.2. SPECIFIKA OZNAČOVÁNÍ ALKOHOLICKÝCH NÁPOJŮ, VČETNĚ LIHOVIN

Označování lihovin při prodeji na dálku se řídí požadavky čl. 14 odst. 1 nařízení (EU) č. 1169/2011.

- Povinné informace o potravinách, které zahrnují i informace povinně uváděné dle nařízení 2019/787, musí být k dispozici před dokončením nákupu a uvedeny na

materiálu podporujícím prodej na dálku nebo musí být poskytnuty jinými vhodnými prostředky jasně určenými provozovatelem potravinářského podniku. Výjimkou je datum minimální trvanlivosti nebo datum použitelnosti.

- V případě využití jiných vhodných prostředků musí být povinné informace o potravinách poskytnuty, aniž by provozovatel potravinářského podniku přenášel na spotřebitele dodatečné náklady.
- Veškeré povinné údaje musí být k dispozici v okamžiku doručení.

Označování potravin a nápojů názvem

- Podle článku 9 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) č. 1169/2011 patří mezi povinné údaje název potraviny.
- Podle článku 17 odst. 1 téhož nařízení je názvem potraviny její zákonný název.
- Pokud takový název neexistuje, je názvem potraviny její vžitý název a v případě, že neexistuje nebo se nepoužívá, uvede se popisný název dané potraviny.
- Co je zákonný název, vžitý název a popisný název definuje článek 2 odst. 2 nařízení (EU) č. 1169/2011.

Označování lihovin názvem

- Podle čl. 10 odst. 1 nařízení (EU) 2019/787 je název lihoviny jejím zákonným názvem.
- Lihoviny musejí být ve svém popisu, obchodní úpravě a označení opatřeny zákonným názvem.
- Podle čl. 9 odst. 2 téhož nařízení se pro lihoviny, které splňují požadavky stanovené v kategorii lihovin uvedené v příloze I, jako jejich zákonný název používá název kategorie, ledaže tato kategorie umožňuje používání jiného zákonného názvu.
- Podle čl. 9 odst. 3 téhož nařízení se pro lihovinu, která nesplňuje požadavky žádné z kategorií lihovin uvedených v příloze I, používá zákonný název „lihovina“.

Označení nápojů s obsahem alkoholu nad 0,5 % obj. do 1,2 % obj. názvem

- Pro označení nápojů s obsahem alkoholu v rozpětí od 0,5 % obj. do 1,2 % obj. lze využít pouze článek 17 nařízení (EU) č. 1169/2011.
- Vzhledem k tomu, že pro tyto nápoje neexistuje zákonný ani vžitý název, měly by být tyto nápoje označeny popisným názvem.
- Jako příklad lze uvést Colu s rumem, ve které by byl obsah alkoholu 1 % z rumu.
 - Je to alkoholický nápoj, protože obsah alkoholu přesáhl hranici 0,5 % obj.
 - Nejedná se o ostatní alkoholický nápoj (ten musí mít více než 1,2 % obj. alkoholu. Podle § 21 písm. f) vyhlášky č. 248/2018 Sb. se ostatními alkoholickými nápoji rozumí nápoje obsahující více než 1,2 % obj. a méně než 15 % obj. etanolu, kromě vaječného likéru, piva, nápojů na bázi piva, ovocného vína, ostatního vína, cidru, perry, medoviny, dezertní medoviny, rýžového vína (saké), vína, burčáku a částečně zkvašeného hroznového moštu).
 - Pro tento typ nápoje neexistuje v ČR ani EU zákonný název a je třeba tudíž uvést název popisný.
 - Přípustné by bylo popsat název např. alkoholický nápoj, limonáda s colovou příchutí sycená, s rumem nebo jiným výstižným způsobem.

Zdravotní a výživová tvrzení

Povinnost se týká všech alkoholických nápojů.

- Podle článku 4 odst. 3 nařízení (ES) č. 1924/2006 nesmějí být na nápojích s obsahem alkoholu vyšším než 1,2 % obj. uváděna zdravotní tvrzení.

- Pripouštějí se pouze výživová tvrzení týkající se nízkého obsahu alkoholu nebo sníženého obsahu alkoholu či energetické hodnoty na nápojích s obsahem alkoholu vyšším než 1,2 % obj.
- Označení „s nízkým obsahem alkoholu“ u nápojů nad 0,5 % obj. a méně než 1,2 % obj. není řešeno na evropské úrovni. Na evropské úrovni jsou upraveny pouze alkoholické nápoje nad 1,2 % obj., jak v nařízení (EU) č. 1169/2011, tak v nařízení (ES) 1924/2006.
- Článek 4 odst. 4 nařízení (ES) č. 1924/2006 umožňuje, pokud neexistují konkrétní pravidla Společenství pro výživová tvrzení týkající se nízkého obsahu alkoholu nebo sníženého obsahu nebo nepřítomnosti alkoholu nebo snížené nebo nulové energetické hodnoty u nápojů, které za běžných okolností alkohol obsahují, použít v souladu s ustanoveními Smlouvy příslušná vnitrostátní pravidla.
- V České republice jsou v současné době stanovena pravidla pouze pro nealkoholický nápoj ve vyhlášce č. 248/2018 Sb. Kromě nízkoalkoholického piva nejsou pro ostatní alkoholické nápoje se sníženým obsahem alkoholu stanovena žádná pravidla.

Pozn.: Dříve byl v § 16 písm. c) vyhlášky č. 335/1997 Sb. definován ostatní alkoholický nápoj se sníženým obsahem alkoholu. Jednalo se o nápoje obsahující více než 0,5 % obj. etanolu a nejvýše 1,2 % obj. etanolu. V současně platné vyhlášce č. 248/2018 Sb. již tato definice není.

Obsah alkoholu

- Povinnost se týká všech alkoholických nápojů.
- Skutečný obsah alkoholu v procentech objemových u nápojů o obsahu alkoholu vyšším než 1,2 % objemových se uvádí v souladu s přílohou XII k nařízení (EU) č. 1169/2011.
- Skutečný obsah alkoholu v procentech objemových u nápojů o obsahu alkoholu vyšším než 1,2 % objemových se vyjadřuje číslem s nejvýše jedním desetinným místem. Po něm následuje symbol „% obj.“ nebo „% vol.“ a může mu předcházet slovo „alkohol“ nebo zkratka „alk.“ nebo „alc.“
- Povinnost uvést obsah alkoholu stanoví vyhláška č. 248/2018 Sb. i pro nízkoalkoholická piva s obsahem alkoholu více než 0,5 obj. a nejvýše 1,2 % obj. v § 18 odst. 1 písm. b).

Uvádění složení a výživových hodnot

- Podle článku 16 odst. 4 nařízení (EU) č. 1169/2011 není u alkoholických nápojů s obsahem alkoholu nad 1,2 % obj. uvedení seznamu složek nebo povinných výživových údajů povinné.
- V evropských předpisech není ani v minulosti nebyla stanovena povinnost uvádět na alkoholických nápojích s obsahem alkoholu vyšším než 1,2 % obj. seznam složek. Záleželo na tom, jak měly tuto problematiku upravit jednotlivé členské státy. Není možné složení vyžadovat u nápojů ze zemí EU, které nemají ve svých předpisech stanovenu povinnost složení uvádět.
- Výrobci se zavázali, že budou složení a výživové hodnoty uvádět dobrovolně (viz níže).

Uvádění složení

- Pro alkoholické nápoje vyrobené v ČR zůstala povinnost uvádět na obale složení zachována v § 6 odst. 1 písm. b) zákona 110/1997 Sb.
- Na obalech alkoholických nápojů vyrobených v ČR musí být uvedeno složení.
- Záměrem Komise je, aby složení bylo postupem času uváděno i u alkoholických nápojů ze všech zemí EU.
- Dne 13. března 2017 Komise předložila Evropskému parlamentu a Radě Zprávu o povinném uvádění seznamu složek a výživových údajů na etiketách alkoholických nápojů (dále jen „Zpráva“).

- Komise neurčila žádné objektivní důvody, proč na alkoholických nápojích chybějí informace o složkách a výživové informace.
- Zpráva ukazuje, že odvětví výrobců alkoholických nápojů je připraveno reagovat na očekávání spotřebitelů a zajistit, aby spotřebitelé věděli, co pijí. Stále více alkoholických nápojů na trhu EU je již opatřeno úplnými výživovými údaji i údaji o složení.
- Komise ve Zprávě vyzvala výrobní odvětví, aby zareagovalo na očekávání spotřebitelů a do roka od přijetí této zprávy předložilo samoregulační návrh, který by se vztahoval na celé odvětví alkoholických nápojů.
- Na základě zprávy vznikla memoranda – jedno pro lihoviny a druhé pro pivo, na jejichž základě by měli všichni výrobci sami postupně označovat jak složení, tak výživové hodnoty.
- Do budoucna se plánuje, že bude stačit uvádět složení prostřednictvím elektronických etiket (e-label, u-label).

Uvádění výživových údajů

- U alkoholických nápojů je uvádění výživových údajů v současné době dobrovolné bez ohledu na to, zda jsou tyto nápoje vyrobeny v ČR nebo v jiném členském státě EU.
- Pokud jsou výživové hodnoty uvedeny, musí být uvedeny v souladu s nařízením (EU) č. 1169/2011.
- Uvádí se buď plná výživová tabulka nebo podle článku 30 odst. 4 tohoto nařízení stačí uvedení výživového údaje omezit na uvedení energetické hodnoty.
- Výživové údaje by měly být uváděny přímo na etiketách.

Deklarace výrobce na obale nápoje obsahujícího více než 20 % obj. alkoholu

- Povinnost se týká alkoholických nápojů vyrobených v ČR s obsahem alkoholu nad 20 % obj. alkoholu.
- Jedná se o povinnost vyplývající z § 6 odst. 1 písm. c) zákona č. 110/1997 Sb.
- Požadavek na uvedení adresy PPP, který konkrétní výrobek vyrobil, byl v českých předpisech stanoven s ohledem na posílení ochrany spotřebitele v návaznosti na „metanolovou kauzu“ a s tím související přijatá opatření.
- Alkoholické nápoje z jiných členských států stačí označit dle čl. 9 odst. 1 písm. h) nařízení (EU) č. 1169/2011. Musí být uvedeno jméno nebo obchodní název a adresa provozovatele potravinářského podniku (PPP) uvedeného v čl. 8 odst. 1 tohoto nařízení, což je provozovatel, který odpovídá za informace uvedené na obale.
- Na obalu alkoholických nápojů z jiných členských států EU může být uveden výrobce, dovozce, distributor, obchodní řetězec, který si pro svou privátní značku nechává výrobky vyrobit atd.

4. Speciální povinnosti a požadavky týkající se lihovin

4.1. KONCESE

- Pro některé činnosti související s výrobou alkoholických nápojů nebo prodejem a nákupem lihu pro podnikatelské účely je zapotřebí mít koncesi.
- Předmětem koncesované živnosti je výroba a úprava kvasného lihu, konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů (s výjimkou piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny a ovocných destilátů získaných pěstitelským pálením).
- Obsahovou náplní živnosti je

- výroba lihu destilací nebo jiným oddělením ze zkvašených cukernatých roztoků pocházejících ze škrobnatých nebo cukernatých surovin, nebo z jiných surovin obsahujících kvasný líh, úprava lihu takto získaného jeho zušlechťováním nebo denaturací a výroba alkoholických nápojů, při jejichž výrobě přímo vzniká destilací výše uvedených surovin alespoň část etanolu obsaženého v těchto nápojích (destilátů pravých, destilátů řezaných a destilátů vyrobených zvláštním tradičním způsobem), s výjimkou výroby ovocných destilátů získaných pěstitelem pálením.
- výroba konzumního lihu a lihovin studenou cestou (mícháním)
- výroba ostatních alkoholických nápojů, s výjimkou výroby piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny
- **prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin**

Koncesi musí mít každý, kdo vyrábí alkoholické nápoje uvedené výše a každý, kdo prodává kvasný líh, konzumní líh a lihoviny, maloobchodníci, včetně internetových prodejců a včetně všech, kdo prodávají rozlévané lihoviny v restauračních a jiných zařízeních. Více viz příloha 3 k zákonu č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

4.2. OCHRANA NÁZVŮ LIHOVIN A ZEMĚPISNÝCH OZNAČENÍ LIHOVIN

- Názvy kategorií lihovin uvedené v příloze I. nařízení (EU) 2019/787 i zeměpisná označení lihovin jsou poměrně přísně chráněny.
- Podle čl. 10 odst. 7 nařízení (EU) 2019/787, aniž jsou dotčeny články 11 a 12 a čl. 13 odst. 2, 3 a 4, **je zakázáno používat zákonné názvy** uvedené v odstavci 2 tohoto článku nebo zeměpisná označení **v popisu, obchodní úpravě nebo označení jakéhokoli nápoje, který nesplňuje požadavky pro příslušnou kategorii** uvedenou v příloze I nebo pro příslušné zeměpisné označení.
- Tento zákaz platí také v případě, že jsou tyto zákonné názvy nebo zeměpisná označení použity ve spojení se slovy nebo obraty, jako jsou „jako“, „typ“, „druh“, „značka“, „příchuť“ nebo jakékoli jiné podobné výrazy.

Ochrana názvů kategorií lihovin

- Názvy kategorií lihovin, např. rum, whisky atp. lze včetně všech odvozenin od tohoto slova použít pouze pro lihoviny, které požadavky na příslušnou kategorii splňují nebo na potravinu či nápoj, které skutečnou whisky, rum nebo jinou chráněnou kategorii lihoviny obsahují (viz články 11, 12 a 13 nařízení (EU) 2019/787).
- Zákonné názvy lihovin uvedené v příloze I nařízení (EU) 2019/787 jsou chráněny při popisu, obchodní úpravě a označení. Tedy všude, i při jakémkoliv popisu na webových stránkách obchodu.
- Lihovina, která není rumem nebo whisky nebo jinou chráněnou lihovinou by neměla být v internetovém obchodě zařazena mezi tyto produkty.

Ochrana zeměpisných označení lihovin

- Ochrana zeměpisných označení (ZI) je ještě silnější než ochrana názvů kategorií lihovin.
- Mezi tato chráněná ZI lihovin patří např. *Tequila*, *Armagnac*, *Cognac*, *Calvados*, *Ouzo*, *Irish Cream* a mnoho dalších.
- ZI lze dohledat v unijním rejstříku zeměpisných označení EU e-Ambrosia: <https://ec.europa.eu/agriculture/eambrosia/geographical-indications-register/>
- Ochrana ZI je zakotvena v článku 26 nařízení (EU) 2024/1143.
- ZI zapsaná v unijním rejstříku ZI jsou chráněna proti

- jakémukoli přímému či nepřímému obchodnímu použití ZI pro produkty, na které se zápis nevztahuje, pokud jsou tyto produkty srovnatelné s produkty zapsanými pod tímto názvem nebo pokud je při používání tohoto ZI pro produkt nebo službu zneužívána, oslabována, zhoršována nebo poškozována pověst chráněného názvu, včetně případů, kdy jsou tyto produkty používány jako přísady,
 - jakémukoli zneužití, napodobení nebo připomenutí, a to i tehdy, je-li uveden skutečný původ produktů nebo služeb nebo je-li chráněný název přeložen, přepsán nebo transliterován nebo doprovázen výrazy jako „druh“, „typ“, „způsob“, „jak se vyrábí v“, „napodobenina“, „chut“, „jako“ nebo podobnými výrazy, včetně případů, kdy jsou tyto produkty používány jako přísady,
 - jakémukoli jinému nepravdivému nebo zavádějícímu údaji o provenienci, původu, povaze nebo základních vlastnostech produktu, který je použit na vnitřním nebo vnějším obalu, na reklamních materiálech, v dokladech nebo informacích uváděných na online rozhraních týkajících se daného produktu, jakož i proti použití obalů, které by mohly vyvolat mylný dojem, pokud jde o původ produktu
 - všem ostatním praktikám, které by mohly spotřebitele uvést v omyl, pokud jde o skutečný původ produkt
- Tato silná ochrana se uplatňuje na všechna doménová jména přístupná v Unii a vztahuje se rovněž na zboží prodávané prostřednictvím některé z forem prodeje na dálku, jako je elektronický obchod, na zboží vstupující na celní území Unie, aniž by bylo na tomto území propuštěno do volného oběhu a zboží určené pro vývoz do třetích zemí.

V praxi to znamená, že se např. *Tequila* může vyrábět pouze v Mexiku a *Calvados* pouze ve Francii. Pokud někdo použije na svém výrobku, že výrobek obsahuje Irský krém, musí tento výrobek obsahovat likér vyrobený v Irsku a tento likér musí být v souladu se specifikací produktu pro *Irish Cream*.

Nealkoholické lihoviny, lihoviny bez alkoholu, nealkoholické destiláty, zero destiláty, alkohol free lihoviny atp.

- Označování nápojů výrazy „nealkoholické lihoviny“, „lihoviny bez alkoholu“, „alkohol free lihoviny“ atp. **je zakázáno**, stejně jako „rum bez alkoholu“, „nealkoholická whisky“, „nealkoholický nápoj na bázi ginu“ atp.
- Podmínkou pro použití názvu kategorie lihoviny na nápoji je, že alkohol musí pocházet z této lihoviny. Pokud je nápoj zcela bez alkoholu, nelze tuto podmínku splnit.
- Chráněno je i slovo lihovina, podle článku 2 nařízení (EU) 2019/787 se „lihovinou“ rozumí alkoholický nápoj, který je určen k lidské spotřebě, má určité organoleptické vlastnosti, má minimální obsah alkoholu 15 % objemových, s výjimkou lihovin, které splňují požadavky stanovené pro kategorii 39 přílohy I. Tento článek stanoví i povolené způsoby výroby.

Popis obchodní úprava a označení

- Názvy kategorií lihovin a ZI lihovin jsou chráněny všude, při veškerém popisu, obchodní úpravě a označení, včetně popisů na webových stránkách a výrazů použitých při reklamě a při propagaci prodeje. To znamená **všude, kde se jejich název uvede**.
- Popisem se rozumějí výrazy používané při označování na obalu, obchodní úpravě a balení, v průvodních dokladech při přepravě určitého nápoje, v obchodních dokladech, zejména na fakturách a dodacích listech, a při reklamě dotyčného nápoje.

- Obchodní úpravou se rozumějí výrazy použité v označení a na balení, včetně výrazů použitých při reklamě a při propagaci prodeje, na vyobrazeních a podobně, jakož i na nádobách včetně lahve a uzávěru.
- Označením se rozumějí veškeré popisy a ostatní odkazy, znaky, vyobrazení nebo ochranné známky, podle kterých se nápoj rozlišuje a které jsou uvedeny na téže nádobě včetně uzávěru nebo visačky připevněné k nádobě a ke krycímu obalu hrdla lahvi.
- Podrobnosti k používání zákonných názvů a ZI lihovin najdete v publikaci „Vodítka pro používání názvů kategorií lihovin a zeměpisných označení lihovin na potravinách a nápojích“ na webu SZPI www.szpi.gov.cz v sekci Postupy a stanoviska SZPI/ Alkoholické nápoje.
- V publikaci je zjednodušenou a srozumitelnou formou vysvětleno označování lihovin a potravin, které při svém označení používají názvy kategorií lihovin. Na praktických příkladech je vysvětleno používání „zákonných názvů“, „složených výrazů“, „narážek“, označování „míchaných lihovin“ a „směsek“, tj. blendovaných lihovin.

4.3. DŮLEŽITÉ POVINNOSTI ZE ZÁKONA O POVINNÉM ZNAČENÍ LIHU, tj. zákona č. 307/2013 Sb. (značení kolky, povinnosti při nákupu a prodeji lihu aj. povinnosti)

- Záměrem tohoto zákona je nastavení velmi přísných podmínek pro značení lihu kontrolními páskami, stanovení povinností při nákupu, distribuci i prodeji lihu.
- Účelem zákona je zamezit nelegální výrobě lihu, zajistit, aby nakládání s lihem probíhalo v souladu s platnými právními předpisy a omezit možnosti vzniku daňových a celních úniků a zajistit potřebnou ochranu spotřebitelů.
- Každý, kdo nakládá s lihem (lihovinami), tedy i internetový prodejce, musí splňovat požadavky a povinnosti vyplývající ze zákona č. 307/2013 Sb.

Nakládání s lihem, distribuce lihu a konečný prodej lihu

- **Nakládáním s lihem** se dle § 6 zákona č. 307/2013 Sb. rozumí výroba, zpracování, prodej nebo jiný převod, přeprava, doprava, skladování, převzetí, užití, držení, dovoz nebo vývoz lihu.
- **Konečným prodejem lihu** se podle § 8 tohoto zákona rozumí činnost podnikatele v souvislosti s jeho podnikatelskou činností na území České republiky spočívající v prodeji nebo jiném převodu lihu fyzické osobě pro její osobní potřebu nebo právnické osobě anebo podnikající fyzické osobě pro její vlastní vnitřní potřebu.
- **Distribucí lihu** se podle § 41 odst. 1 tohoto zákona rozumí činnost spočívající v prodeji nebo jiném převodu lihu uvedeného do volného daňového oběhu podnikatelem v souvislosti s jeho podnikatelskou činností na území České republiky.

Podle odst. 2 distribucí lihu není první prodej nebo jiný převod lihu osobou povinnou značit líh následující po uvedení tohoto lihu do volného daňového oběhu, konečný prodej lihu ani prodej nebo jiný převod lihu insolvenčním správcem po prohlášení konkurzu na distributora lihu.

Internetový prodejce

- Je konečným prodejcem lihu, pokud prodává lihoviny pouze spotřebitelům.
- Lihoviny určené konečnému spotřebiteli se nesmí dále prodávat.
- Pokud prodává internetový prodejce lihoviny dalším podnikatelům, kteří budou lihoviny dál prodávat, stává se distributorem lihu a musí splnit speciální povinnosti týkající se distributora lihu.

Distributor lihu

- Musí se před zahájením své činnosti registrovat podle § 44 zákona č. 307/2013 Sb.
- Musí splnit podmínky registrace v § 46 zákona č. 307/2013 Sb.
- Podle § 43 zákona č. 307/2013 Sb. má distributor lihu mimo jiné povinnost oznamovat správci daně prodeje a převody lihu.

Spotřebitelské balení

- Na trhu se mohou vyskytovat lihoviny pouze ve spotřebitelském balení.
- Spotřebitelské balení je definováno v § 5 odst. 1 zákona č. 307/2013 Sb.
- Je dána velikost a materiál spotřebitelského balení.
- Velikost spotřebitelského balení může být maximálně 3 litry.
- Spotřebitelské balení do 1 l může být z jakéhokoliv materiálu.
- Balení větší než 1 litr, ale do 3 litrů musí být vyrobeno ze skla.
- Lihoviny v jiných obalech, než povoluje § 5 zákona č. 307/2013 Sb. se považují za neznačený líh dle § 15 odst. 2 písm. c).
- V místech, kde se prodávají rozlévané lihoviny, např. restauracích se mohou vyskytovat pouze balení do 1 litru.

Neznačený líh

- Definice neznačeného lihu je v § 15 tohoto zákona.
- V odst. 1 je stanoven striktní zákaz nakládání s neznačeným lihem.
- V odst. 2 je taxativní výčet, co všechno je považováno za neznačený líh.
- Neznačený líh není pouze líh nebo lihovina, která není označena kontrolní páskou, nebo lihovina bez etikety. Za neznačený líh může být za určitých okolností považován i líh, který je kontrolní páskou označen (viz níže).
- Ne každý líh bez kontrolní pásky nebo etikety je považován za neznačený. Výjimky z povinnosti značit líh stanoví § 11 (např. líh, který je výsledkem pěstelského pání ovoce podle zákona o lihu).

Neznačeným lihem může být:

- Líh, na nějž se vztahuje povinnost značit líh (tj. líh ve spotřebitelském balení), ale značení kontrolní páskou na něm nebylo provedeno, nebo značení kontrolní páskou provedeno bylo, ale způsob značení nebo použitá kontrolní páska vykazují nejrůznější technické či právní nedostatky (viz § 15 odst. 2 písm. a) zákona č. 307/2013 Sb.).
- Líh, který není ve spotřebitelském balení (viz § 15 odst. 2 písm. c) zákona č. 307/2013 Sb.), ale je nutné vzít v úvahu zákonem stanovené výjimky.
- Líh, který byl nabyt, prodán nebo jinak převeden v rozporu § 42 (viz § 15 odst. 2 písm. e) zákona č. 307/2013 Sb.). V tomto případě může jít o líh označený páskou v souladu se zákonem.
- Líh, který byl uveden do volného daňového oběhu ve spotřebitelském balení o objemu do 0,06 litrů v rozsahu překračujícím omezení podle § 19 odst. 6 (viz § 15 odst. 2 písm. f) zákona č. 307/2013 Sb.).
- Líh, který je dovážěn fyzickou osobou pro její osobní potřebu, pokud se tento líh nachází v prostoru, ve kterém dochází ke konečnému prodeji lihu (viz § 15 odst. 2 písm. g) zákona č. 307/2013 Sb.).
- Líh, s nímž fyzická osoba nakládá pro svou osobní potřebu nebo s nímž právnická osoba anebo podnikající fyzická osoba nakládá pro svou vlastní vnitřní potřebu, pokud se tento líh nachází v prostoru, ve kterém dochází ke konečnému prodeji lihu (viz § 15 odst. 3 písm. d) zákona č. 307/2013 Sb.).

Registrace

- Osoby povinné značit líh a distributoři lihu musí být řádně zaregistrováni u celního úřadu a musí splnit další povinnosti.
- Pokud internetový prodejce prodává lihoviny pouze konečným spotřebitelům, stačí mu registrace u SZPI (viz formulář na webu SZPI Oznámení provozovatele potravinářského podniku o zahájení/ukončení výkonu předmětu činnosti).

Povinnosti při prodeji a nákupu lihu jsou stanoveny mimo jiné v § 42 zákona č. 307/2013 Sb.:

- Osoba povinná značit líh, distributor lihu, insolvenční správce a správní orgán nebo organizační složka státu jsou povinni prodávat nebo jinak převádět líh ve spotřebitelském balení pouze registrované osobě povinné značit líh, registrovanému distributorovi lihu, nebo konečnému prodejci lihu.
- Osoba povinná značit líh, distributor lihu, insolvenční správce nebo správní orgán nebo organizační složka státu mohou prodávat nebo jinak převádět líh ve spotřebitelském balení i jako konečný prodejce lihu, tedy přímo spotřebiteli.
- Osoba povinná značit líh, distributor lihu a konečný prodejce lihu jsou povinni nabývat líh ve spotřebitelském balení pouze od registrované osoby povinné značit líh, registrovaného distributora lihu, insolvenčního správce podle § 41 odst. 2 písm. c) zákona č. 307/2013 Sb., nebo správního orgánu nebo organizační složky státu při prodeji lihu podle tohoto nebo jiného zákona.
- Líh, který byl prodán nebo jinak převeden v rozporu s § 42 zákona č. 307/2013 Sb., se považuje za neznačený líh dle § 15 odst. 2 písm. e) zákona č. 307/2013 Sb.

Neznačeným lihem NEJSOU případy, kdy došlo k převodu lihu ve spotřebitelském balení

- z obchodního závodu osoby povinné značit líh nebo distributora lihu, jejichž **registrace byla zrušena nebo zanikla**, pokud tito podnikatelé provedli inventuru přede dnem převodu za přítomnosti správce daně
- v souvislosti **s ukončením činnosti konečného prodejce** lihu v souladu s živnostenským zákonem, pokud inventuru spotřebitelských balení za přítomnosti správce daně provedl konečný prodejce přede dnem jeho převodu
- V obou případech se spouští těm, kdo lihoviny převedli oznamovací povinnosti distributora lihu.
- Zvláštním případem je líh prodáváný v rámci daňové exekuce, kdy může osoba povinná značit líh, distributor lihu a konečný prodejce lihu nabývat líh ve spotřebitelském balení od neregistrované osoby povinné značit líh, neregistrovaného distributora lihu, nebo konečného prodejce lihu. Ustanovení o oznamovací povinnosti distributora lihu se v tomto případě týkají správního orgánu nebo organizační složky státu. V případě, kdy je líh převeden v rámci daňové exekuce, oznamovací povinnost plní orgán veřejné moci, který daňovou exekuci provádí.